

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 5

5. ÜNİTE ETKİNLİKLERİ

1.
ETKİNLİK

Ünite	Çevremizde Dinin İzleri
Kazanım	- Mimarimizde yer alan dinî motifleri inceler.
Etkinlik Adı	Yazalım

Verilen ipuçlarından yararlanarak caminin bölümlerinden hangisi olduğunu bulup kutucuklara yazınız.

Ezan
Selâ
İnce Yapı

1

--	--	--	--	--	--	--	--

Yarım
Küre
Tavan

2

--	--	--	--	--	--

Hutbe
Merdiven
Yüksek

3

--	--	--	--	--	--	--	--

Abdest
Avlu
Çeşme

4

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

İmam
Namaz
Kible

5

--	--	--	--	--	--	--	--

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 5

5. ÜNİTE ETKİNLİKLERİ

2. ETKİNLİK

Ünite	Çevremizde Dinin İzleri
Kazanım	- Musikimizde dinin izlerine örnekler verir.
Etkinlik Adı	Dolduralım

Cümlelerde boş bırakılan yerleri yukarıda verilen uygun ifadelerle doldurunuz.

1- Peygamberimiz ilk ezanı sahabenin en güzel seslilerinden biri olan -----'ye (r.a.) okutturmuştur.

2- İslam tarihinde duygu ve düşüncelerin ifadesinde musiki önemli bir rol oynamış, böylece ----- musiki ve ----- musikisi türleri ortaya çıkmıştır.

3- Tasavvuf musikisinde ----, kudüm, tambur, bendir gibi çalgılar kullanılır.

4- İlahi, -----, kaside tasavvuf musikisi türlerindendir.

5- -----, edebiyatımızdaki dinî içerikli şiirlerin bestelenmiş şeklidir.

6- Mübarek günlerde ve gecelerde, düğünlerde vb. çeşitli merasimlerde okunan -----, Osmanlı Dönemi divan şairlerinden ----- tarafından Peygamberimizin doğumunu anlatmak amacıyla yazılmış bir şiirdir.

7- Teravîh namazlarında okunan-----, Osmanlı Devleti zamanında yaşamış ünlü bestekârlardan Mustafa İtrî tarafından bestelenmiştir.

8- Dinî musiki alanında tanınmış önemli şahsiyetlerden bazıları şunlardır: İsmail Dede Efendi, Mustafa İtrî Efendi, Hacı Arif Bey, Tanburi Cemil Bey, -----.

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 5

5. ÜNİTE ETKİNLİKLERİ

3. ETKİNLİK

Ünite	Çevremizde Dinin İzleri
Kazanım	- Edebiyatımızdan dinin izlerine örnekler bulur.
Etkinlik Adı	Yazalım - Çözelim

Aşağıdaki soruların cevaplarını yan taraflarında yer alan kutucuklara yazalım. Numaralı kutucuklardaki harfleri birleştirerek verilen şifreyi çözelim.

Süleyman Çelebi'nin yazdığı, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) doğumunu anlatan eserin adı nedir?

					1	
--	--	--	--	--	---	--

Mevlâna Celaleddin Rumi'nin yazdığı eserin adı nedir?

		2				
--	--	---	--	--	--	--

Hacı Bektaş-ı Veli'nin eserinin adı nedir?

				3		
--	--	--	--	---	--	--

Hz. Peygamber'e duyulan sevgi ve saygının konu edildiği şiirlere ne denir?

		4	
--	--	---	--

Allah'a (c.c.) yalvarıp yakarma ve dua etmeyi içeren edebi eserlerin türü nedir?

5							
---	--	--	--	--	--	--	--

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 5

5. ÜNİTE ETKİNLİKLERİ

4. ETKİNLİK

Ünite	Çevremizde Dinin İzleri
Kazanım	- Örf ve âdetlerimizde yer alan dinî unsurları fark eder.
Etkinlik Adı	Boyayalım

Verilen metinde noktalı yerlere gelmesi gereken ifadeleri yazalım ve bunları kelime avında bularak kırmızı rengine boyayalım.

Toplumsal yaşantımızda dinin izlerini görebileceğimiz pek çok örf ve âdetle karşılaşırız. Örneğin;

- Muharrem ayında ----- yapılır ve komşulara dağıtılır.
- ----- olan erkek çocukları için merasim düzenlenir.
- Yeni doğan bebeklerin sağ kulağına -----, sol kulağına ----- okunur.
- Yeni evlenen çiftler için ----- törenleri düzenlenir.
- Yılda iki kere ----- kutlamak için akrabalar ziyaret edilir.
- Camilerde ----- geceleri bir araya gelinerek ibadet edilir.
- Ramazan ayında minareler arasına ----- asılır.

B	A	E	Z	A	N	R	E
A	S	M	A	H	Y	A	D
Y	Ü	K	T	K	B	K	Ü
R	N	I	M	A	E	A	Ğ
A	N	S	E	M	R	N	Ü
M	E	N	K	E	K	D	N
K	T	E	D	T	A	İ	T
A	Ş	U	R	E	M	L	S

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 5

5. ÜNİTE ETKİNLİKLERİ

5. ETKİNLİK

Ünite	Çevremizde Dinin İzleri
Kazanım	- Hz. Süleyman'ın hayatını özetler.
Etkinlik Adı	Yazalım

Aşağıdaki ayetleri okuyarak Hz. Süleyman'ın hayatı ile ilgili çıkardığımız sonuçları boş bırakılan yerlere yazınız.

• “Süleyman: Rabbim! Beni bağışla; bana, benden sonra kimsenin ulaşamayacağı bir hükümlanlık ver. Şüphesiz sen, daima bağışta bulunansın, dedi.” (Sâd suresi, 35. ayet.)

• “Süleyman'ın hizmetine de güçlü esen rüzgârı verdik. Rüzgâr, onun emriyle içinde bereketler yarattığımız yere eser giderdi. Biz her şeyi hakkıyla bileniz.” (Enbiyâ suresi, 81. ayet.)

• “Süleyman Davud'a vâris oldu ve dedi ki: Ey insanlar! Bize kuş dili öğretildi ve bize her şeyden (nasip) verildi. Doğrusu bu apaçık bir lütuftur.” (Neml suresi, 16. ayet.)

• “Andolsun ki biz, Davud'a ve Süleyman'a ilim verdik. Onlar: Bizi, mümin kullarının birçoğundan üstün kılan Allah'a hamd olsun, dediler.” (Neml suresi, 15. ayet.)

• “Biz hüküm vermeyi Süleyman'a kavratmıştık. Zaten her birine hükümlanlık ve ilim vermiştik...” (Enbiyâ suresi, 79. ayet.)

Allah tarafından kendisine hükümlanlık verilmiştir.

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 5

5. ÜNİTE ETKİNLİKLERİ

6. ETKİNLİK

Ünite	Çevremizde Dinin İzleri
Kazanım	- Hz. Süleyman'ın hayatını özetler.
Etkinlik Adı	Yazalım

Verilen cümlelerden doğru olanların başına D, yanlış olanların başına Y yazınız.

----	Hz. Süleyman kırk yıl boyunca hem hükümdarlık hem de peygamberlik yapmıştır.
----	Hz. Süleyman , Hz. İbrahim'in oğludur.
----	Hz. Süleyman Filistin, Ürdün ve Suriye'yi içine alan bölgede hükümdarlık yapmıştır.
----	Mescid-i Aksa, Müslümanların hep birlikte Yüce Allah'a yönelerek namaz kıldıkları ilk kibleleridir.
----	Allah (c.c.) tarafından Hz. Süleyman'a davalarda hüküm verme konusunda önemli bir yetenek ve üstün bir ilim verilmiştir.
----	Mescid-i Aksa'ya Mescid-i Haram'a olan yakınlığı sebebiyle "yakın mescit" anlamında bu isim verilmiştir.
----	Kur'an-ı Kerim'de Hz. Süleyman'ın atları çok sevdiğinden ve onların bakımıyla bizzat ilgilediğinden bahsedilir.
----	Mescid-i Aksa'nın yapımına Hz. Süleyman'ın babası başlamıştır.
----	Hz. Süleyman'ın hükümdarı olduğu devlet, onun vefatından sonra da var olmaya devam etmiştir.
----	Kubbet-üs Sahra, Mescid-i Aksa arazisinin içinde yer almaktadır.

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 5

5. ÜNİTE ETKİNLİKLERİ

1. Müslümanlar tarafından yapılan mimari yapılar, kendilerine özgü nitelikleriyle dikkat çeker. İslam dini, birlikte yaşamaya ve şehir kültürüne büyük önem vermiştir. Müslümanlar, şehrin merkezine camiye, caminin çevresine de medrese (okul), şifahane (hastane), misafirhane, aşevi, çeşme gibi toplumun faydalanacağı mimari eserler inşa etmişlerdir. Merkezinde cami olan ve toplumun ihtiyaçlarına pek çok açıdan cevap veren yapıların bir arada bulunduğu külliye bunun en somut örneklerindendir.

Bu parçadan hareketle;

- İslam mimarisinde külliyein merkezinde cami yer alır.
- Külliye toplumsal ihtiyaçları karşılayan yapıdır.
- Medreseler üniversite düzeyinde eğitim veren kurumlardır.

hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III

2. - Kubbe
- Şadırvan
- Minber
- Mihrap

Bu terimler aşağıdakilerden hangisiyle doğrudan ilgilidir?

- A) Mimari
B) Edebiyat
C) Gelenek
D) Dil

3. Camiler, Müslümanların ibadet etme ve bir araya gelme yeridir. Camilerde namaz kılınır, Kur'an-ı Kerim okunur, dua edilir, vaaz ve hutbe dinlenir. Aynı zamanda Müslümanlar camilerde bir araya gelerek birbirlerinin sıkıntılarını paylaşır ve bunlara çözüm bulmaya çalışırlar. Camilerin kubbe, minare, şerefe, mihrap, minber, vaaz kürsüsü ve şadırvan gibi bölümleri bulunur. Bunlardan kubbe, minare, şerefe ve şadırvan caminin dış bölümlerindendir. Caminin bölümleri hem görsel güzelliğe hem de kullanışlılığa dikkat edilerek inşa edilmiştir.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabına yer verilmemiştir?

- A) Müslümanlar için camilerin önemi nedir?
B) Camilerde ne gibi faaliyetler yapılır?
C) Camilerin Müslümanların sosyal hayatına katkıları nelerdir?
D) Camilerin yapımında hangi bölgeler tercih edilir?

4. İslam tarihi boyunca duygu ve düşüncelerin ifade edilmesinde musiki önemli rol oynamıştır. Böylece dinî içerikli bir musiki türü olan "dinî musiki" ortaya çıkmıştır. Dinî musiki içinde hem içerik hem de şekil yönüyle diğer türlerden ayrılan ve tasavvufi konuları da içeren bir tür olarak tasavvuf musikisi de ortaya çıkmıştır. Tasavvuf musikisinde ney, kudüm, tambur ve bendir gibi özel bazı çalgılar kullanılır. İlahi, naat, kaside ve münacat tasavvuf musikisinin türlerinden bazılarıdır.

Bu parçadan;

- İslam musikisinin kendine has özel müzik aletleri olmuştur.
- Dini duyguların ortaya konmasında tasavvuf musikisi etkili olmuştur.
- Tasavvuf musikisinin en önemli konusu Allah ve Peygamber sevgisidir.

çıkartımlarından hangisine/hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve III
D) II ve III

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 5

5. ÜNİTE ETKİNLİKLERİ

5. Mimari eserlerimizin sadece yapımında değil süslemelerinde de dinin izlerini görebiliriz. Örneğin cami gibi ibadet amaçlı mekânlarda, diğerlerinden farklı olarak düz tavan yerine hem görüntü güzelliği sağlayan hem de Müslümanların birlik bütünlüğünü sembolize eden bir yapı olarak kubbe kullanılmıştır. Cami başta olmak üzere, bütün dinî yapıların süslemesinde hat sanatıyla yazılmış dinî yazılar ve levhalara yer verilmiştir. Hat yazılarının çevresi farklı çini desenleri ve tezhip gibi süslemelerle zenginleştirilmiştir. Ayrıca resmin yerini kültürümüzde minyatür sanatı almış, ebru ve tezhip gibi sanat dalları ortaya çıkmıştır. Bu sanat dallarından yararlanılarak dinî amaçlı kullanılan mimari eserler süslenmiştir.

Bu metinden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Mimari eserlerin süslemelerinde dinin etkisi görülür
- B) Hat yazılarının süslemelerinde diğer sanatlara da yer verilmiştir.
- C) İslam kültüründe minyatür, resim sanatının yerini almıştır.
- D) Cami içi süslemelerde minyatüre ağırlık verilmiştir.
6. - “Kelime anlamı süs ve ziynettir.
- Hz. Peygamber’in fiziksel özelliklerini, güzelliğini sade bir dille ve detaylandırarak anlatan eserlere denir.

Açıklaması yapılan edebi tür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Divan
- B) Naat
- C) İlahi
- D) Hilye

7. Yüzyıllar öncesinden gelen birikimin sonucu olarak ortaya çıkan dinî musikimiz, önemli sanatkârların katkılarıyla bugünkü zenginliğini kazanmıştır. İsmail Dede Efendi, İtrî, Hacı Arif Bey, Tanburi Cemil Bey, Münir Nurettin Selçuk musiki alanında tanınmış önemli şahsiyetlerdendir. Günümüz Türk müziği üzerinde de dinin etkisini görmek mümkündür. Pek çok şarkı ve türkü içerisinde Allah, melek, cennet, cehennem, dua gibi dinî içerikli kelime ve kavramları görebiliriz.

Bu parçaya göre;

- I. Türk müziğinde dini konular ve kavramlara yer verilmiştir.
- II. Türk musikisinde önemli eserler veren çok sayıda sanatçı ortaya çıkmıştır.
- III. Dinî musiki diğer müzik dallarını ve sanatçıları etkilemiştir.

yargılarından hangisine/hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III

8. “Mescid-i Aksa ile ilgili olarak;

- I. Kudüs şehrinde dir.
- II. İbranicede “mukaddes ev” anlamına gelir.
- III. Hz. Davud (a.s.) tarafından tamamlanmıştır.
- IV. Müslümanların ilk kiblesidir.

Numaralanmış cümlelerden hangisinde/hangilerinde bilgi yanlış vardır?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) II ve III
- D) II ve IV

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 5

5. ÜNİTE ETKİNLİKLERİ

9. Edebiyatımızda dinin etkisiyle oluşan edebi eserlerin, konularına göre farklı isimleri vardır. Örneğin Hz. Muhammed'e (s.a.v.) duyulan sevgi ve saygının şiirsel olarak anlatıldığı eserlere (I) denir. Yüce Allah'ın varlığı ve birliğinin konu edildiği eserler (II) olarak adlandırılmaktadır. (III) ise Allah'a (c.c.) yalvarıp yakarma ve dua etmeyi içeren eserlere denmektedir.

Verilen metindeki numaralanmış yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Mesnevi
- B) Tevhid
- C) Naat
- D) Münacaat

10. Toplumsal hayatı düzenlemek için bazı kurallara ihtiyaç vardır. Bu kurallar yazılı olabileceği gibi bazen de alışkanlıklar olarak devam eder. Oluşturulan kuralların yazıya geçirilmemiş olanlarına örf, eskiden beri tekrarlanarak yerleşmiş ve alışkanlık hâline gelmiş olanlarına da âdet denir. Bireylerin mutlu ve huzurlu bir yaşam sürebilmelerinde toplumsal hayatta örf ve âdetlere dikkat etmeleri etkilidir. Her ne kadar kanuni bir bağlayıcılığı bulunmasa da örf ve âdetlere saygı duyulması sağlıklı bir toplumun oluşmasına önemli bir katkı sağlayacaktır. Fakat bu örf ve adetlerin bireyin yaşamına olumsuz müdahalelerde bulunmaması da önemlidir.

Bu parçadan hareketle örf ve adetler ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Toplumsal hayatın düzenlenmesine katkı sağlar.
- B) Bireylerin huzurlu bir hayat sürmesine yardımcı olur.
- C) Kanuni olarak bağlayıcılıkları vardır.
- D) Bireylerin hayatını olumlu yönde etkilemelidir.

11. Müslümanlar için bayramların ayrı bir yeri vardır. Bayramlardan önce bazı hazırlıklar yapılır. Evler temizlenir, misafirler için alışveriş yapılır, yiyecek ve içecekler hazırlanır. Bayram günü sabah erkenden kalkılır. Temiz giysiler giyilip camiye gidilir. Bayram namazı kılınır. Namazdan sonra camide bayramlaşma yapılır. Dinî bayramlarda komşular, akrabalar ziyaret edilir. Bayramın özelliğine göre gelen misafirlere tatlı, et vb. yiyecekler ikram edilmesi de toplumumuzda gelenek olmuştur.

Verilen metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Örf ve âdetlerimizde dinin izleri
- B) Edebiyatımızda dinin yeri
- C) Musikimizde dinin etkisi
- D) Mimarimizde dinin izleri

12. I. Yeni doğan bir çocuğun sağ kulağına ezan okumak

II. Cuma namazlarını cemaatle kılmak

III. Muharrem ayında aşure dağıtmak

IV. Vefat eden kişinin ardından mevlit okutmak

Numaralanmış ifadelerden hangisi örf ve âdetlerle ilgili değildir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

13. I. Kendisine kuşlarla ve karıncalarla konuşma yeteneği verilmiştir.
- II. Rüzgârın emrine verildiği peygamberdir.
- III. Başına gelen hastalığa sabretmesiyle tanınmıştır.
- IV. Atları çok sevmiş ve atlarla bizzat ilgilenmiştir.

Hz. Süleyman ile ilgili verilen bilgilerden hangisi/hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) II ve IV

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 5

5. ÜNİTE ETKİNLİKLERİ

14. Hz. Süleyman peygamberlik görevi yanında hükümdarlığı da uzun yıllar devam ettirdi. Hükümdarlığı Filistin, Ürdün ve Suriye'yi içine alan bölgeyi kapsadı. Hz. Süleyman, peygamberliği süresince Allah'ın (c.c.) adını insanlara duyurmak için çalışmıştı. Onun saltanatı, zenginlik ve adalet kavramlarıyla bütünleşmişti. Hz. Süleyman'ın hayatı ise Kur'an-ı Kerim'de bir ibret öyküsü olarak bizlere anlatılmıştır. Yüce Allah tarafından Hz. Süleyman'a pek çok mucize verildi. Rüzgârın onun emrinde olması, ona kuşların ve diğer canlıların dilinin öğretilmesi bunlardan bazılarıdır.

Bu parçada Hz. Süleyman ile ilgili olarak aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabına yer verilmemiştir?

- A) Hayatında öne çıkan değerler nelerdir?
- B) Allah'ın (c.c.) kendisine verdiği mucizeler nelerdir?
- C) Hükümlerliliği ne zaman sona ermiştir?
- D) Hayatını bilmenin önemi nedir?

15. "...
Günler, ne günlerdi, ya Muhammed,
Çağlar ne çağlardı.
Daha dünyaya gelmeden
Müminlerin vardı.
Ve bir gün ki gaflet
Çöller kadardı,
Halime'nin kucığında
Abdullah'ın yetimi
Amine'nin emaneti ağlardı.
Hatice'nin goncası,
Aişe'nin gülüydün.
Ümmetinin göz bebeği
Göklerin resulüydün.
..."

(Naat- Arif Nihat ASYA)

Bu şiirle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hz. Peygamber'e duyulan sevginin ifadesidir.
- B) Allah'ın (c.c.) varlığı ve birliği konu edilmiştir.
- C) Edebi olarak naat türüne örnek olarak gösterilebilir.
- D) Hz. Muhammed'in (s.a.v.) hayatı ile ilgili ifadeleri içermektedir.

16. Hz. Davud'un oğlu olan Hz. ---- babasının vefatından hemen sonra, henüz küçük yaşta hükümdar olmuştur. Kur'an-ı Kerim'de Allah (c.c.) tarafından kendisine pek çok mucize verildiğinden bahsedilir. Peygamberlik görevi yanında Filistin, Ürdün ve Suriye'yi içine alan bölgede uzun yıllar hükümdarlık da yapmıştır. **Noktalı yere aşağıdaki peygamber isimlerinden hangisi getirilmelidir?**

- A) İbrahim
- B) Musa
- C) Yusuf
- D) Süleyman

Çevremizde Dinin İzleri

